ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ

Огляд

рішень Вищої ради правосуддя, ухвалених за результатами розгляду клопотань про тимчасове відсторонення суддів від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності та про продовження строку такого відсторонення у 2023-2024 роках

Зміст

2023 рік – перше півріччя 2024 року

1. Тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.....5

1.1. Рішення про задоволення клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.....5

1.1.1. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 369^2 Кримінального кодексу України (зловживання впливом).....5

1.1.2. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 286^1 Кримінального кодексу України (порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння).....6

1.1.3. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених статтями 190, 369, 366^2 Кримінального кодексу України (шахрайство, пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі, декларування недостовірної інформації).....8

1.1.4. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 436^2 Кримінального кодексу України (виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії російської федерації проти України, глорифікація її учасників).....9

1.1.5. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 368 Кримінального кодексу України (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою).....11

1.1.6. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених статтями 190, 366 Кримінального кодексу України (шахрайство, службове підроблення).....13

1.1.7. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених статтями 190, 369 Кримінального кодексу України (шахрайство, пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі).....15

1.1.8. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених статтями 111^1, 436^2 Кримінального кодексу України (колабораційна діяльність, виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії російської федерації проти України, глорифікація її учасників).....16

1.2. Рішення про часткове задоволення клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.....17

1.2.1. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 111 Кримінального кодексу України (державна зрада).....17

1.2.2. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 368 Кримінального кодексу України (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою).....18
1.2.3. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених статтями 190, 369 Кримінального кодексу України (шахрайство, пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі).....21
1.3. Рішення про відмову в задоволенні клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.....23
1.3.1. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених статтями 364, 366 Кримінального кодексу України (зловживання владою або службовим становищем, службове підроблення).....23
1.4. Ухвала про повернення без розгляду клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.....25
1.4.1. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 368 Кримінального кодексу України (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою).....25
2. Продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.....**27**
2.1. Рішення про задоволення клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності**.....**27
2.1.1. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 368 Кримінального кодексу України (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою)**.....**27
2.1.2. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 111 Кримінального кодексу України (державна зрада)**.....**29
2.1.3. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених статтями 190, 369 Кримінального кодексу України (шахрайство, пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі)**.....**30
2.1.4. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених статтями 190, 366 Кримінального кодексу України (шахрайство, службове підроблення**.....**32
2.2. Рішення про часткове задоволення клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності**.....**33
2.2.1. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 286^1 Кримінального кодексу України (порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння)**.....**33
2.2.2. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 368 Кримінального кодексу України (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою)**.....**35

2.3. Ухвала про повернення клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.....36
2.3.1. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 286[1] Кримінального кодексу України (порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння).....36
2.3.2. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 436[2] Кримінального кодексу України (виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії російської федерації проти України, глорифікація її учасників).....37
2.3.3. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених статтями 190, 366 Кримінального кодексу України (шахрайство, службове підроблення).....38

Друге півріччя 2024 року

1. Тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.....**39**
1.1. Рішення про задоволення клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.....39
1.1.1. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 146 Кримінального кодексу України (незаконне позбавлення волі або викрадення людини).....39
1.1.2. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 368 Кримінального кодексу України (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою).....41
1.2. Рішення про часткове задоволення клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.....43
1.2.1. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 369² Кримінального кодексу України (зловживання впливом).....44
2. Продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.....**46**
2.1. Рішення про задоволення клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.....46
2.1.1. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 146 Кримінального кодексу України (незаконне позбавлення волі або викрадення людини).....46

2023 рік – перше півріччя 2024 року

1. Тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності

1.1. Рішення про задоволення клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності

Рішення про задоволення клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності ухвалюється Вищою радою правосуддя (далі також – ВРП) на підставі вмотивованого клопотання Генерального прокурора або його заступника, а стосовно судді Вищого антикорупційного суду – на підставі вмотивованого клопотання Генерального прокурора (виконувача обов’язків Генерального прокурора), яке відповідає вимогам частини другої статті 155 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України).

Тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя здійснюється на строк не більше двох місяців. На стадії судового провадження строк відсторонення встановлюється до набрання законної сили вироком суду або закриття кримінального провадження.

1.1.1. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 369^2 Кримінального кодексу України (зловживання впливом)

У клопотанні про тимчасове відсторонення судді Олександрівського районного суду Кіровоградської області від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності вказано, що суддя обвинувачується у вчиненні умисного, корисливого, корупційного злочину – зловживання впливом, а саме в одержанні неправомірної вигоди, поєднаному з вимаганням такої вигоди, для себе та третьої особи за вплив на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави, за попередньою змовою групою осіб (обвинувачення за частиною другою статті 28, частиною третьою статті 369^2 Кримінального кодексу України (далі – КК України)).

Обґрунтовуючи клопотання, заступник Генерального прокурора – керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Офісу Генерального прокурора зазначає про наявність обставин, які дають підстави вважати, що подальше перебування на посаді судді може призвести до настання негативних наслідків.

Вища рада правосуддя розглянула клопотання та дійшла висновку про наявність підстав для його задоволення, ураховуючи наведені у клопотанні ризики, їх співмірність із такими засадами, як незалежність і недоторканність суддів, та наслідками тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності.

Під час вирішення питання щодо доцільності тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя ВРП врахувала, що застосування такого запобіжного заходу є розумним та співмірним для ефективного виконання завдань кримінального провадження з урахуванням його стадії.

Оцінюючи мотиви клопотання, Вища рада правосуддя не встановила обставин, які можуть свідчити, що вказане клопотання є формою незаконного впливу, тиску чи втручання в діяльність цього судді щодо здійснення правосуддя.

Вища рада правосуддя вважає переконливими викладені у клопотанні аргументи про ризики можливого впливу судді на свідків та інших учасників кримінального провадження, протиправного перешкоджання кримінальному провадженню. Мотиви, наведені у клопотанні, є обґрунтованими та підтверджуються наданими Вищій раді правосуддя матеріалами, долученими до клопотання.

Вища рада правосуддя також ураховує, що сам факт перебування на розгляді у Вищому антикорупційному суді кримінального провадження за обвинуваченням судді завдає шкоди авторитету судової влади та підриває довіру суспільства до неї, суперечить морально-етичним принципам, закріпленим у Кодексі суддівської етики, може викликати сумніви у безсторонності цього судді під час здійснення правосуддя з огляду на міжнародні принципи, стандарти поведінки судді та норми національного законодавства.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 21 лютого 2023 року № 73/0/15-23 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Олександрівського районного суду Кіровоградської області Івченка П.О. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/39268.

1.1.2. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 286[1] Кримінального кодексу України (порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння)

У клопотанні про тимчасове відсторонення судді Макарівського районного суду Київської області від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності вказано, що суддя підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 286[1] КК України.

У Вища рада правосуддя розглянула клопотання та дійшла висновку про наявність підстав для його задоволення, зазначивши, що клопотання подано з дотриманням вимог, визначених статтями 155, 155[1] КПК України, статтею 63 Закону України «Про Вищу раду правосуддя».

Суддя повинен бути прикладом неухильного додержання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду. Суддя не має права використовувати своє посадове становище в особистих інтересах чи в інтересах інших осіб та не повинен

дозволяти цього іншим (статті 1, 2 Кодексу суддівської етики, затвердженого XI черговим з'їздом суддів України 22 лютого 2013 року).

Положення Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та Кодексу суддівської етики визначають, що авторитет судової влади має вселяти суспільству довіру до здійснення правосуддя.

Водночас наявність кримінального провадження за підозрою судді у вчиненні кримінального правопорушення, за яке законом передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк від п'яти до десяти років, суперечить зазначеним морально-етичним принципам, може поставити під сумнів незалежність та чесність судді під час здійснення правосуддя та з огляду на міжнародні принципи, стандарти поведінки судді і норми національного законодавства значною мірою зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Під час розгляду клопотання не встановлено обставин, які можуть свідчити, що вказане клопотання є формою незаконного впливу, тиску чи втручання в діяльність судді щодо здійснення правосуддя.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 2 червня 2023 року № 606/0/15-23 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора Войтенка А.Б. про тимчасове відсторонення судді Макарівського районного суду Київської області Тандира О.В. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/39841.

У клопотанні про тимчасове відсторонення судді Макарівського районного суду Київської області від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності вказано, що суддя підозрюється в порушенні правил безпеки дорожнього руху особою, яка керує транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння, що спричинило смерть потерпілого, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 286^1 КК України.

Обґрунтовуючи необхідність тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя до набрання законної сили вироком або закриття кримінального провадження, заступник Генерального прокурора зазначає, що обставини, які стали підставою для тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, продовжують існувати.

Ураховуючи, що обвинувальний акт за обвинуваченням судді у вчиненні тяжкого кримінального правопорушення перебуває на розгляді в суді, а також співмірність між такими критеріями, як незалежність та недоторканність суддів, і наслідками тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності, Вища рада правосуддя дійшла висновку про необхідність задоволення клопотання.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 29 серпня 2023 року № 857/0/15-23 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора Войтенка А.Б. про тимчасове відсторонення судді Макарівського районного суду Київської області Тандира О.В. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/40870.

1.1.3. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених статтями 190, 369, 366[2] Кримінального кодексу України (шахрайство, пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі, декларування недостовірної інформації)

У клопотанні про тимчасове відсторонення судді Ленінського районного суду міста Полтави від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності вказано, що суддя підозрюється у шахрайстві, тобто заволодінні чужим майном шляхом обману, вчиненому у великих розмірах, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 190 КК України, а також у вчиненні підбурювання до закінченого замаху на надання неправомірної вигоди службовій особі, яка займає відповідальне становище, за вчинення службовою особою в інтересах третьої особи дії з використанням наданої влади та службового становища, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 15, частиною четвертою статті 27, частиною третьою статті 369 КК України, а також в умисному внесенні суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей до декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбаченої Законом України «Про запобігання корупції», а саме відомостей, які відрізняються від достовірних на суму понад 500 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною першою статті 366[2] КК України (в редакції Закону України від 4 грудня 2020 року № 1074-IX).

Обґрунтовуючи клопотання, заступник Генерального прокурора – керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури зазначає про наявність обставин, які дають підстави вважати, що подальше перебування на посаді судді може призвести до настання негативних наслідків.

Ураховуючи наведені у клопотанні ризики, їх співмірність із такими засадами, як незалежність і недоторканність суддів, та наслідками тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності, Вища рада правосуддя дійшла висновку про наявність підстав для задоволення клопотання.

Оцінюючи мотиви клопотання, Вища рада правосуддя не встановила обставин, які можуть свідчити, що вказане клопотання є формою незаконного впливу, тиску чи втручання в діяльність цього судді щодо здійснення правосуддя.

Вища рада правосуддя вважає переконливими викладені у клопотанні аргументи про ризики можливого впливу судді на свідків та інших учасників кримінального провадження, протиправного перешкоджання кримінальному провадженню. Мотиви, наведені у клопотанні, є обґрунтованими та підтверджуються наданими Вищій раді правосуддя матеріалами, долученими до клопотання.

Вища рада правосуддя також ураховує, що сам факт перебування на розгляді у Вищому антикорупційному суді кримінального провадження за обвинуваченням судді у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 190, частиною другою статті 15, частиною четвертою статті 27, частиною

третьою статті 369, частиною першою статті 366^2 КК України, завдає шкоди авторитету судової влади та підриває довіру суспільства до неї, суперечить морально-етичним принципам, закріпленим у Кодексі суддівської етики, може викликати сумніви у безсторонності цього судді під час здійснення правосуддя з огляду на міжнародні принципи, стандарти поведінки судді та норми національного законодавства.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 22 червня 2023 року № 648/0/15-23 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Ленінського районного суду міста Полтави Новака Ю.Д. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/40069.

1.1.4. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 436^2 Кримінального кодексу України (виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії російської федерації проти України, глорифікація її учасників)

У клопотанні про тимчасове відсторонення судді Якимівського районного суду Запорізької області (відряджена до Звенигородського районного суду Черкаської області) від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності зазначено, що суддя підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 43^{62} КК України, а саме у виправдовуванні, запереченні збройної агресії російської федерації проти України, розпочатої у 2014 році, виправдовуванні, визнанні правомірною тимчасової окупації частини території України, вчинених службовою особою повторно.

Відповідно до підозри суддя, обіймаючи посаду голови Звенигородського районного суду Черкаської області, будучи службовою особою, після неспровокованого та повномасштабного збройного нападу російської федерації на Україну під час спілкування з іншими особами, зокрема із суддею Звенигородського районного суду Черкаської області із 16 до 30 травня 2023 року, діючи умисно, з метою поширення російських наративів щодо військового вторгнення в Україну та переконання співрозмовників неодноразово виправдовувала збройну агресію російської федерації проти України, розпочату в 2014 році, заперечувала агресію, виправдовувала та визнавала правомірною тимчасову окупацію частини території України.

З огляду на встановлені під час розгляду клопотання обставини Вища рада правосуддя дійшла висновку про задоволення клопотання, зазначивши, що наявність кримінального провадження за підозрою судді у вчиненні кримінального правопорушення, за яке законом передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк від п'яти до восьми років з конфіскацією майна або без такої, суперечить зазначеним морально-етичним принципам, може поставити під сумнів незалежність та чесність судді під час здійснення правосуддя та з огляду на міжнародні принципи, стандарти поведінки судді і норми національного законодавства значною мірою зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Під час розгляду клопотання не встановлено обставин, які можуть свідчити, що вказане клопотання є формою незаконного впливу, тиску чи втручання в діяльність судді щодо здійснення правосуддя.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 10 липня 2023 року № 700/0/15-23 «Про задоволення клопотання Генерального прокурора Костіна А.Є. про тимчасове відсторонення судді Якимівського районного суду Запорізької області Федорець С.В. (відряджена до Звенигородського районного суду Черкаської області) від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/40700.

У клопотанні про тимчасове відсторонення судді Якимівського районного суду Запорізької області (відряджена до Звенигородського районного суду Черкаської області) від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності вказано, що суддя підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 436^2 КК України, а саме у виправдовуванні, запереченні збройної агресії російської федерації проти України, розпочатої у 2014 році, виправдовуванні, визнанні правомірною тимчасової окупації частини території України, вчинених службовою особою повторно.

Обґрунтовуючи необхідність тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя до набрання законної сили вироком або закриття кримінального провадження, виконувач обов'язків Генерального прокурора зазначає, що обставини, які стали підставою для тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, продовжують існувати.

Зокрема, під час досудового розслідування встановлено обставини, які вказують, що подальше перебування на посаді судді може призвести до негативних наслідків.

Ураховуючи, що обвинувальний акт за обвинуваченням судді у вчиненні тяжкого кримінального правопорушення перебуває на розгляді в суді, а також співмірність між такими критеріями, як незалежність та недоторканність суддів, і наслідками тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності, Вища рада правосуддя дійшла висновку про необхідність задоволення клопотання.

Під час розгляду клопотання не встановлено обставин, які можуть свідчити, що вказане клопотання є формою незаконного впливу, тиску чи втручання в діяльність судді щодо здійснення правосуддя.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 3 жовтня 2023 року № 946/0/15-23 «Про задоволення клопотання виконувача обов'язків Генерального прокурора Хоменка О.М. про тимчасове відсторонення судді Якимівського районного суду Запорізької області Федорець С.В. (відряджена до Звенигородського районного суду Черкаської області) від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/40978.

1.1.5. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 368 Кримінального кодексу України (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою)

У клопотанні про тимчасове відсторонення судді Київського районного суду міста Одеси від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності вказано, що суддя підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 368 КК України, а саме у висловленні службовою особою, яка займає відповідальне становище, прохання надати неправомірну вигоду для себе за вчинення такою службовою особою в інтересах того, хто надає неправомірну вигоду, дій з використанням наданої їй влади та службового становища та одержанні службовою особою, яка займає відповідальне становище, неправомірної вигоди для себе за вчинення такою службовою особою в інтересах того, хто надає неправомірну вигоду, дій з використанням наданої їй влади та службового становища.

Обґрунтовуючи необхідність тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя до набрання законної сили вироком або закриття кримінального провадження, заступник Генерального прокурора – керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Офісу Генерального прокурора зазначає про наявність обставин, які дають підстави вважати, що суддя, перебуваючи на посаді судді Київського районного суду міста Одеси, може, зокрема: знищити чи підробити речі та документи, які мають суттєве значення для досудового розслідування; незаконно впливати на свідків та інших учасників кримінального провадження.

Ураховуючи, що обвинувальний акт за обвинуваченням судді у вчиненні корупційного кримінального правопорушення перебуває на розгляді у Вищому антикорупційному суді, а також співмірність між такими критеріями, як незалежність та недоторканність суддів, і наслідками тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності, Вища рада правосуддя дійшла висновку про необхідність задоволення клопотання.

Водночас наявність кримінального провадження за підозрою судді у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 368 КК України, може поставити під сумнів безсторонність цього судді під час здійснення правосуддя та з огляду на міжнародні принципи і стандарти поведінки судді і норми національного законодавства може зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 1 серпня 2023 року № 760/0/15-23 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Київського районного суду міста Одеси Салтан Л.В. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/40771.

Аналогічний висновок зроблено в рішеннях ВРП:

від 9 жовтня 2023 року № 963/0/15-23 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді

Броварського міськрайонного суду Київської області Сердинського В.С. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності», розміщене за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/41004;

від 6 листопада 2023 року № 1036/0/15-23 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Кропивницького апеляційного суду Гончара В.М. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності», розміщене за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/41106;

від 23 січня 2024 року № 163/0/15-24 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Білгород-Дністровського міськрайонного суду Одеської області Боярського О.О. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням його до кримінальної відповідальності», розміщене за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/43339;

від 6 лютого 2024 року № 328/0/15-24 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Верховного Суду Князєва В.С. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності», розміщене за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/43651;

від 23 лютого 2024 року № 546/0/15-24 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Броварського міськрайонного суду Київської області Сердинського В.С. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності», розміщене за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/44070;

від 4 квітня 2024 року № 999/0/15-24 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Верховного Суду Князєва В.С. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності», розміщене за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/44797;

від 19 квітня 2024 року № 1177/0/15-24 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Кропивницького апеляційного суду Гончара В.М. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності», розміщене за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/45089.

У клопотанні про тимчасове відсторонення судді Дніпропетровського районного суду Дніпропетровської області від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності вказано, що суддя обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 368 КК України, а саме у проханні та одержанні службовою особою, яка займає відповідальне становище, неправомірної вигоди для себе за вчинення такою службовою особою в інтересах третьої особи дій з використанням наданої їй влади та службового становища.

Ураховуючи, що обвинувальний акт за обвинуваченням судді у вчиненні корупційного кримінального правопорушення перебуває на розгляді у Вищому антикорупційному суді, а також співмірність між такими засадами, як незалежність та недоторканність суддів, і наслідками тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності, Вища рада правосуддя дійшла висновку про необхідність задоволення клопотання.

Вища рада правосуддя вважає, що мотиви, наведені у клопотанні, є обґрунтованими та підтверджуються наданими Вищій раді правосуддя матеріалами, долученими до клопотання.

Оцінюючи мотиви клопотання, Вища рада правосуддя не встановила обставин, які можуть свідчити, що вказане клопотання є формою незаконного впливу, тиску чи втручання в діяльність цієї судді щодо здійснення правосуддя.

Водночас наявність у провадженні Вищого антикорупційного суду кримінального провадження за обвинуваченням судді у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 368 КК України, об'єктивно може поставити під сумнів безсторонність цієї судді під час здійснення правосуддя та з огляду на міжнародні принципи, стандарти поведінки судді і норми

національного законодавства значною мірою зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Щодо тверджень судді про «повторність» поданого клопотання Вищою радою правосуддя зазначено, що поняття «повторне звернення», яке застосовується в частині шостій статті 64 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», використовується в розумінні подання звернення, що має ті самі змістові складові. Тобто цією нормою забороняється повторне звернення з клопотанням про відсторонення судді від посади за наявності однакових підстав та фактичних обставин застосування цього заходу забезпечення в кримінальному провадженні.

Вища рада правосуддя зазначила, що на відміну від попереднього клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням її до кримінальної відповідальності, з яким зверталася Генеральний прокурор під час досудового розслідування у вказаному кримінальному провадженні, у клопотанні від 23 лютого 2023 року наведено та обґрунтовано ризики, що продовження здійснення правосуддя суддею може перешкоджати встановленню обставин кримінального правопорушення саме під час судового розгляду вказаного кримінального провадження стосовно неї. Крім того, наявність на розгляді в суді кримінального провадження за обвинуваченням судді у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 368 КК України, суперечить морально-етичним принципам, закріпленим у Кодексі суддівської етики, що, своєю чергою, може викликати сумніви у безсторонності цієї судді під час розгляду нею справ та істотно зашкодити авторитету правосуддя.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 7 березня 2023 року № 183/0/15-23 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Дніпропетровського районного суду Дніпропетровської області Новік Л.М. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/39404.

1.1.6. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених статтями 190, 366 Кримінального кодексу України (шахрайство, службове підроблення)

У клопотанні про тимчасове відсторонення судді Чуднівського районного суду Житомирської області від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності вказано, що суддя підозрюється в пособництві у придбанні права на майно шляхом обману (шахрайстві), вчиненому організованою групою в особливо великому розмірі, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною п'ятою статті 27, частиною четвертою статті 190 КК України, а також у службовому підробленні, а саме складанні, видачі службовою особою завідомо неправдивих офіційних документів та внесенні до офіційних документів завідомо неправдивих відомостей, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною першою статті 366 КК України.

Ураховуючи наведені у клопотанні ризики, їх співмірність з такими засадами, як незалежність і недоторканність суддів та наслідками тимчасового відсторонення

судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності, Вища рада правосуддя дійшла висновку про наявність підстав для задоволення клопотання.

Оцінюючи мотиви клопотання, Вища рада правосуддя взяла до уваги, що за обставинами кримінальних правопорушень, у вчиненні яких повідомлено про підозру судді, прослідковується його схильність до неправомірного використання службового становища, а саме статусу судді, який здійснює правосуддя.

Вища рада правосуддя вважає обґрунтованими доводи клопотання, що суддя, продовжуючи здійснювати правосуддя, може шляхом використання як владних повноважень судді, так і адміністративної посади голови суду, особисто, а також із залученням підпорядкованих йому працівників суду знищити чи підробити речі та/або документи, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального провадження та повний перелік яких ще не встановлений органом досудового розслідування, оскільки слідчі дії тривають.

Існують також обставини, що дають підстави вважати обґрунтованим ризик незаконного впливу підозрюваного судді на свідків, які давали свідчення у кримінальному провадженні, оскільки частина з них є працівниками суду та перебувають у його підпорядкуванні як судді або голови суду.

Щодо можливості використання суддею здійснення правосуддя для ухилення від явки до органу досудового розслідування, про що вказано у клопотанні, ВРП зазначила, що таке твердження є необґрунтованим, оскільки в розумінні вимог кримінального процесуального закону не є ризиком, що дає підстави для застосування до підозрюваного такого заходу забезпечення кримінального провадження, як тимчасове відсторонення від здійснення правосуддя.

Вища рада правосуддя не встановила обставин, які можуть свідчити, що вказане клопотання є формою незаконного впливу, тиску чи втручання в діяльність судді щодо здійснення правосуддя.

Вища рада правосуддя вважає переконливими викладені у клопотанні аргументи про ризики можливого впливу судді на свідків та інших учасників кримінального провадження, його протиправне перешкоджання кримінальному провадженню іншим чином, зокрема шляхом знищення чи підроблення речей та/або документів, які мають істотне значення для досудового розслідування. Наведені у клопотанні мотиви щодо існування зазначених ризиків є обґрунтованими та підтверджуються наданими Вищій раді правосуддя матеріалами, долученими до клопотання.

Вища рада правосуддя також ураховує, що наявність кримінального провадження за підозрою судді у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених частиною п’ятою статті 27, частиною четвертою статті 190, частиною першою статті 366 КК України, суперечить морально-етичним принципам, встановленим Кодексом суддівської етики, згідно з якими суддя повинен бути прикладом неухильного дотримання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість і справедливість суду, та з огляду на міжнародні принципи, стандарти поведінки судді і норми національного

законодавства може значною мірою зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 25 вересня 2023 року № 907/0/15-23 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора Мустеци І.В. про тимчасове відсторонення судді Чуднівського районного суду Житомирської області Леська М.О. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/40959.

1.1.7. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених статтями 190, 369 Кримінального кодексу України (шахрайство, пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі)

У клопотанні про тимчасове відсторонення судді Приморського районного суду міста Одеси від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності вказано, що суддя підозрюється у незакінченому замаху на надання службовій особі, яка займає відповідальне становище, неправомірної вигоди за вчинення службовою особою в інтересах третьої особи дій з використанням наданої їй влади та службового становища, вчиненому за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 15, частиною третьою статті 369 КК України, а також у заволодінні чужим майном шляхом обману (шахрайстві), вчиненому за попередньою змовою групою осіб, тобто у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 190 КК України.

Обґрунтовуючи необхідність тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя до набрання законної сили вироком або закриття кримінального провадження, заступник Генерального прокурора – керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури у клопотанні зазначив, що обставини, які стали підставою для тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, продовжують існувати.

Оцінюючи мотиви клопотання, Вища рада правосуддя не встановила обставин, які свідчили б, що вказане клопотання є формою незаконного впливу, тиску чи втручання в діяльність цього судді щодо здійснення правосуддя.

Водночас наявність кримінального провадження за обвинуваченням судді у вчиненні корупційного правопорушення, за яке законом встановлено покарання у виді позбавлення волі на строк від чотирьох до восьми років з конфіскацією майна або без такої, суперечить зазначеним морально-етичним принципам, об'єктивно може поставити під сумнів безсторонність судді під час здійснення правосуддя та з огляду на міжнародні принципи, стандарти поведінки судді і норми національного законодавства значною мірою зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Ураховуючи, що обвинувальний акт за обвинуваченням судді у вчиненні корупційного кримінального правопорушення перебуває на розгляді у Вищому антикорупційному суді, а також співмірність між такими критеріями, як незалежність та недоторканність суддів, і наслідками тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку із притягненням до кримінальної відповідальності,

Вища рада правосуддя дійшла висновку про необхідність задоволення клопотання про тимчасове відсторонення судді Приморського районного суду міста Одеси від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності до набрання законної сили вироком суду або закриття кримінального провадження у справі за його обвинуваченням у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених частиною третьою статті 15, частиною третьою статті 369, частиною другою статті 190 КК України.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 9 січня 2024 року № 1/0/15-24 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Приморського районного суду міста Одеси Лонського І.В. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитись за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/42999.

1.1.8. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених статтями 111^1, 436^2 Кримінального кодексу України (колабораційна діяльність, виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії російської федерації проти України, глорифікація її учасників)

У клопотанні про тимчасове відсторонення судді Північного апеляційного господарського суду від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності вказано, що суддя обвинувачується у виправдовуванні, визнанні правомірною збройної агресії російської федерації проти України, розпочатої у 2014 році, визнанні правомірною тимчасової окупації частини території України, що вчинені службовою особою, та підбурюванні до колабораційної діяльності – добровільного зайняття громадянином України посади в незаконних правоохоронних органах, створених на тимчасово окупованій території.

Обґрунтовуючи необхідність тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя до набрання законної сили вироком або закриття кримінального провадження, перший заступник Генерального прокурора вказує на обставини, які дають підстави вважати, що перебування судді на посаді сприяло вчиненню кримінального правопорушення.

Водночас наявність кримінального провадження за обвинуваченням судді у вчиненні тяжкого та особливо тяжкого злочинів, за які передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк від дванадцяти до п'ятнадцяти років та від п'яти до восьми років відповідно, може поставити під сумнів незалежність та чесність судді під час здійснення правосуддя і значною мірою зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Під час розгляду клопотання не встановлено обставин, які можуть свідчити, що вказане клопотання є формою незаконного впливу, тиску чи втручання в діяльність судді щодо здійснення правосуддя.

Ураховуючи, що обвинувальний акт за обвинуваченням судді у вчиненні тяжкого кримінального правопорушення перебуває на розгляді в суді, а також співмірність таких критеріїв, як незалежність та недоторканність суддів, і наслідками тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з

притягненням до кримінальної відповідальності, Вища рада правосуддя дійшла висновку про необхідність задоволення клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності до набрання законної сили вироком суду або закриття кримінального провадження.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 9 січня 2024 року № 2/0/15-24 «Про задоволення клопотання першого заступника Генерального прокурора Хоменка О.М. про тимчасове відсторонення судді Північного апеляційного господарського суду Куксова В.В. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитись за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/43140.

1.2. Рішення про часткове задоволення клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності

Рішення про часткове задоволення клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності ухвалюється Вищою радою правосуддя з урахуванням строку досудового розслідування у кримінальному провадженні, який згідно зі статтею 219 КПК України становить два місяці з дня повідомлення судді про підозру та може бути продовжений у порядку, передбаченому параграфом 4 глави 24 цього Кодексу.

1.2.1. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 111 Кримінального кодексу України (державна зрада)

У клопотанні про тимчасове відсторонення судді Полтавського районного суду Полтавської області від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності вказано, що суддя Полтавського районного суду Полтавської області підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 111 КК України, а саме в державній зраді, тобто діянні, умисно вчиненому громадянином України на шкоду суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній чи інформаційній безпеці України: перехід на бік ворога в період збройного конфлікту, шпигунство, надання іноземній державі, іноземній організації або їх представникам допомоги в проведенні підривної діяльності проти України, вчинені в умовах воєнного стану.

У клопотанні та доданих до нього матеріалах наведено інформацію про обставини та факти, встановлені під час досудового розслідування, які, на думку прокурора, обґрунтовують підстави для повідомлення про підозру у вчиненні інкримінованого судді кримінального правопорушення. Зазначено, що суддя, незважаючи на обізнаність із вимогами Конституції України, Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Кодексу суддівської етики, всупереч обов'язку неухильно їх дотримуватись, діючи з порушенням вказаних вимог законодавства,

усвідомлюючи суспільно небезпечний характер свого діяння, передбачаючи його суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, умисно вчинила злочин.

Беручи до уваги співмірність між такими засадами, як незалежність і недоторканність судді, та наслідками тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності, ВРП дійшла висновку про необхідність часткового задоволення клопотання, посилаючись на положення статті 219 КПК України, якою встановлено строки досудового розслідування.

Оцінюючи мотиви клопотання, Вища рада правосуддя не встановила обставин, які можуть свідчити, що вказане клопотання є формою незаконного впливу, тиску чи втручання в діяльність цієї судді щодо здійснення правосуддя.

Наявність кримінального провадження за підозрою судді у вчиненні кримінального правопорушення, за яке законом передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк п'ятнадцять років або довічного позбавлення волі з конфіскацією майна, суперечить не лише зазначеним морально-етичним принципам, а й об'єктивно може поставити під сумнів незалежність та чесність судді під час здійснення правосуддя та з огляду на міжнародні принципи, стандарти поведінки судді і норми національного законодавства значною мірою зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 8 травня 2023 року № 459/0/15-23 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора Войтенка А.Б. про тимчасове відсторонення судді Полтавського районного суду Полтавської області (відрядженої з Бердянського міськрайонного суду Запорізької області) Богомолової Л.В. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/39693.

1.2.2. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 368 Кримінального кодексу України (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою)

У клопотанні про тимчасове відсторонення судді Київського районного суду міста Одеси від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності зазначено, що суддя підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 368 КК України, а саме у висловленні службовою особою, яка займає відповідальне становище, прохання надати неправомірну вигоду для себе за вчинення такою службовою особою в інтересах того, хто надає неправомірну вигоду, дій з використанням наданої їй влади та службового становища та одержанні службовою особою, яка займає відповідальне становище, неправомірної вигоди для себе за вчинення такою службовою особою в інтересах того, хто надає неправомірну вигоду, дій з використанням наданої їй влади та службового становища.

Ураховуючи ризики здійснення правосуддя суддею за наведених у клопотанні обставин, співмірність між такими засадами, як незалежність та недоторканність судді, і наслідками тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності, Вища рада правосуддя

дійшла висновку про необхідність задоволення клопотання частково, посилаючись на положення статті 219 КПК України, якою встановлено строки досудового розслідування.

ВРП вважає переконливими доводи клопотання про ризики можливого знищення чи підроблення речей і документів, які мають суттєве значення для досудового розслідування, впливу судді на свідків, протиправного перешкоджання кримінальному провадженню. Мотиви, наведені у клопотанні, є обґрунтованими та підтверджуються наданими матеріалами, долученими до клопотання.

Оцінюючи мотиви клопотання, Вища рада правосуддя не встановила обставин, які можуть свідчити, що вказане клопотання є формою незаконного впливу, тиску чи втручання в діяльність цього судді щодо здійснення правосуддя.

Наявність кримінального провадження за підозрою судді у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 368 КК України, може поставити під сумнів безсторонність цього судді під час здійснення правосуддя та з огляду на міжнародні принципи і стандарти поведінки судді і норми національного законодавства зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 13 квітня 2023 року № 345/0/15-23 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Київського районного суду міста Одеси Салтан Л.В. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/39558.

Аналогічний висновок містить рішення ВРП від 3 червня 2024 року № 1680/0/15-24 «Про часткове задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Верхньодніпровського районного суду Дніпропетровської області Бурхана С.М. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності», розміщене за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/45826.

У клопотанні про тимчасове відсторонення судді Київського апеляційного суду від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності зазначено, що суддя підозрюється в одержанні службовою особою, яка займає відповідальне становище, неправомірної вигоди в особливо великому розмірі для себе та третіх осіб за вчинення такою службовою особою в інтересах того, хто надає неправомірну вигоду, та в інтересах третьої особи дій з використанням наданої їй влади та службового становища, вчиненому організованою групою, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 28, частиною четвертою статті 368 КК України.

До клопотання заступник Генерального прокурора – керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури долучив копії документів, що, на думку сторони обвинувачення, підтверджують обставини використання суддею влади та свого службового становища для вчинення інкримінованого йому злочину і дають підстави вважати, що зайняття посади судді Київського апеляційного суду сприяло вчиненню ним кримінального правопорушення.

Мотивуючи необхідність тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, заступник Генерального прокурора – керівник Спеціалізованої

антикорупційної прокуратури зазначив про наявність обставин, які дають підстави вважати, що подальше здійснення правосуддя суддею може призвести до настання негативних наслідків.

Зважаючи на обґрунтованість наведених у клопотанні ризиків, їх співмірність з такими засадами, як незалежність і недоторканність суддів та наслідками тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності, а також строки досудового розслідування у кримінальному провадженні, Вища рада правосуддя дійшла висновку про необхідність задоволення клопотання частково, посилаючись на положення статті 219 КПК України, якою встановлено строки досудового розслідування.

Оцінюючи доводи про відсутність обґрунтованої підозри щодо вчинення суддею кримінального правопорушення за викладених у клопотанні обставин, Вища рада правосуддя керувалася тим, що під час розгляду клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності не вирішуються ті питання, які повинен вирішувати суд під час розгляду кримінального провадження по суті, тобто не надається оцінка доказам із точки зору їх достатності і допустимості для встановлення вини чи її відсутності в особи у вчиненні злочину. Вища рада правосуддя зобов'язана на підставі розумної оцінки сукупності отриманих доказів переконатися, що причетність тієї чи іншої особи до вчинення кримінального правопорушення є вірогідною, а зібрані у кримінальному провадженні на день складення повідомлення про підозру докази були достатніми для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення.

Вища рада правосуддя зазначила, що оцінку питанню наявності обґрунтованої підозри судді у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 28, частиною четвертою статті 368 КК України, Вища рада правосуддя надала в рішенні про надання згоди на утримання під вартою судді.

Вища рада правосуддя вважає обґрунтованим твердження прокурора про наявність ризику, що суддя, продовжуючи здійснювати правосуддя, може шляхом використання владних повноважень судді, особисто, а також із залученням працівників суду знищити чи підробити речі та/або документи, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального провадження та повний перелік яких ще не встановлений органом досудового розслідування, оскільки слідчі дії тривають.

Існують також обставини, що дають підстави вважати обґрунтованими ризики незаконного впливу підозрюваного судді на свідків у кримінальному провадженні, більшість з яких є працівниками суду та перебувають у його підпорядкуванні як судді або у підпорядкуванні суддів, з метою зміни ними показань чи відмови від надання показань у кримінальному провадженні.

Зазначений ризик впливу на свідків існує як на початковому етапі кримінального провадження, під час зібрання доказів, так і згодом – на стадії судового розгляду, до моменту безпосереднього отримання судом показань свідків, зважаючи на визначений статтею 23 КПК України принцип безпосереднього

дослідження судом показань учасників кримінального провадження, який відображений, зокрема, в частині четвертій статті 95 КПК України.

Ураховуючи обізнаність судді з формами і методами оперативної та слідчої діяльності, процедурою збирання доказів стороною обвинувачення, Вища рада правосуддя вважає обґрунтованим ризик перешкоджання підозрюваного кримінальному провадженню іншим чином з метою штучного створення доказів своєї невинуватості у вчиненні інкримінованого йому злочину.

Наявність кримінального провадження за підозрою судді у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 28, частиною четвертою статті 368 КК України, суперечить морально-етичним принципам, встановленим Кодексом суддівської етики, згідно з якими суддя повинен бути прикладом неухильного дотримання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість і справедливість суду, та з огляду на міжнародні принципи, стандарти поведінки судді і норми національного законодавства може значною мірою зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 15 грудня 2023 року № 1324/0/15-23 «Про часткове задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Київського апеляційного суду Сливи Ю.М. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/42609.

Аналогічний висновок містять рішення ВРП:

від 1 травня 2023 року № 451/0/15-23 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Корецького районного суду Рівненської області Кулика Є.В. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності», розміщене за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/39682;

від 31 жовтня 2023 року № 1012/0/15-23 «Про часткове задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Комінтернівського районного суду Одеської області Доброва П.В. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності», розміщене за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/41082;

від 15 грудня 2023 року № 1323/0/15-23 «Про часткове задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Київського апеляційного суду Глиняного В.П. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності», розміщене за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/42536;

від 29 грудня 2023 року № 1431/0/15-23 «Про часткове задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Київського апеляційного суду Дзюбіна В.В. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності», розміщене за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/42906;

від 29 грудня 2023 року № 1432/0/15-23 «Про часткове задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Київського апеляційного суду Паленика І.Г. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності», розміщене за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/42934.

1.2.3. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених статтями 190, 369 Кримінального кодексу України (шахрайство, пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі)

У клопотанні про тимчасове відсторонення судді Приморського районного суду міста Одеси від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до

кримінальної відповідальності зазначено, що суддя підозрюється у незакінченому замаху на надання службовій особі, яка займає відповідальне становище, неправомірної вигоди за вчинення службовою особою в інтересах третьої особи дій з використанням наданої їй влади та службового становища, вчиненому за попередньою змовою групою осіб, тобто у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 15, частиною третьою статті 369 КК України, а також у заволодінні чужим майном шляхом обману (шахрайство), вчиненому за попередньою змовою групою осіб, тобто у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 190 КК України.

Клопотання подано з дотриманням вимог, визначених КПК України, Законом України «Про Вищу раду правосуддя».

Обґрунтовуючи необхідність тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури зазначив про існування ризику, що підозрюваний, здійснюючи правосуддя, може впливати на свідків та інших учасників кримінального провадження.

Вища рада правосуддя вважає, що мотиви, наведені у клопотанні про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя, є обґрунтованими та підтверджуються наданими Вищій раді правосуддя матеріалами, долученими до клопотання.

Оцінюючи мотиви клопотання, Вища рада правосуддя не встановила обставин, які можуть свідчити, що вказане клопотання є формою незаконного впливу, тиску чи втручання в діяльність цього судді щодо здійснення правосуддя.

Наявність кримінального провадження за підозрою судді у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених частиною третьою статті 15, частиною третьою статті 369, частиною другою статті 190 КК України, об’єктивно може поставити під сумнів безсторонність цього судді під час здійснення правосуддя та з огляду на міжнародні принципи, стандарти поведінки судді і норми національного законодавства значною мірою зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Ураховуючи викладене та обставини, встановлені під час розгляду клопотання, Вища рада правосуддя дійшла висновку про необхідність тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя в межах строку досудового розслідування у зазначеному кримінальному провадженні.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 14 серпня 2023 року № 820/0/15-23 «Про часткове задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Приморського районного суду міста Одеси Лонського І.В. від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/40829.

Аналогічного висновку ВРП дійшла в рішенні від 19 лютого 2024 року № 472/0/15-24 «Про часткове задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Болградського районного суду Одеської області Висоцького С.О. від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності», з яким можна ознайомитись за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/43925.

1.3. Рішення про відмову в задоволенні клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності

Рішення про відмову в задоволенні клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності ухвалюється Вищою радою правосуддя у разі, якщо наведені у клопотанні обставини не дають достатніх та обґрунтованих підстав вважати, що відсторонення судді від здійснення правосуддя забезпечить виконання завдань кримінального провадження та сприятиме досягненню дієвості кримінального провадження.

1.3.1. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених статтями 364, 366 Кримінального кодексу України (зловживання владою або службовим становищем, службове підроблення)

У клопотанні про тимчасове відсторонення судді Печерського районного суду міста Києва від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності вказано, що суддя підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених частиною другою статті 364, частиною першою статті 366 КК України, а саме: у зловживанні владою, тобто в умисному, з метою одержання неправомірної вигоди для іншої фізичної особи, використанні службовою особою влади всупереч інтересам служби, що спричинило тяжкі наслідки; у внесенні службовою особою до офіційного документа завідомо неправдивих відомостей.

На обґрунтування доводів клопотання надано копії таких документів: витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань; протоколи допиту свідків та підозрюваних, повідомлення про підозру, протоколи обшуку та огляду, матеріали проведених негласних слідчих (розшукових) дій, висновки експертиз, ухвали суду, інші документи.

Заступник Генерального прокурора – керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури у клопотанні стверджує, що викладені обставини підтверджують використання суддею свого службового становища у зв’язку із вчиненням інкримінованих їй кримінальних правопорушень, у тому числі тяжкого, та дають підстави вважати, що її перебування на посаді судді сприяло вчиненню нею злочинів.

Обґрунтовуючи необхідність тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням її до кримінальної відповідальності, заступник Генерального прокурора – керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури зазначив про існування ризику, що підозрювана шляхом використання обумовлених посадою судді владних повноважень і службового становища, маючи знайомих суддів та здійснюючи вплив на них, може знищити, спотворити матеріали чи підробити речі і документи, які мають суттєве значення для досудового розслідування, незаконними засобами впливатиме на свідків та інших учасників

кримінального провадження або протиправно перешкоджатиме кримінальному провадженню іншим чином.

Розглянувши клопотання, Вища рада правосуддя дійшла висновку про відмову в задоволенні клопотання, зазначивши, що, дотримуючись порядку, визначеного Законом України «Про Вищу раду правосуддя», Вища рада правосуддя як суб'єкт кримінальних процесуальних відносин має керуватися також положеннями КПК України, що визначають загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

Під час розгляду клопотання про відсторонення судді від здійснення правосуддя Вища рада правосуддя не встановила фактів, а прокурор не довів, що з листопада 2020 року до цього дня суддя вчиняла будь-які дії (спроби), спрямовані на знищення чи підроблення речей і документів, які мають суттєве значення для досудового розслідування (знищення чи спотворення оригіналів матеріалів судових справ), вчиняла незаконний вплив на свідків та інших учасників кримінального провадження або на потерпілого шляхом використання наявних зв'язків із керівництвом та іншими суддями, у тому числі через суддю, який здійснює розгляд судової справи щодо обвинувачення потерпілого.

Доводи клопотання про те, що підозрювана шляхом використання владних повноважень, службового становища, знайомств, зв'язків, соціального статусу та авторитету може знищити, спотворити матеріали чи підробити речі і документи, які мають суттєве значення для досудового розслідування, впливатиме на потерпілого, свідків та інших учасників кримінального провадження, зокрема підбурюватиме їх до зміни наданих раніше показань у кримінальному провадженні або протиправно перешкоджатиме кримінальному провадженню іншим чином, є лише припущеннями, які не підтверджуються встановленими обставинами.

Вища рада правосуддя дійшла висновку, що зазначені доводи про ймовірність настання негативних наслідків у зв'язку з подальшим здійсненням суддею правосуддя не обґрунтовані.

Наведені обставини, на думку Вищої ради правосуддя, не дають достатніх та обґрунтованих підстав вважати, що відсторонення судді від здійснення правосуддя забезпечить виконання завдань кримінального провадження, визначених статтею 2 КПК України, та сприятиме досягненню мети, передбаченої статтею 131 КПК України.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 4 квітня 2023 року № 289/0/15-23 «Про відмову у задоволенні клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Печерського районного суду міста Києва Ільєвої Т.Г. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитись за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/39544.

1.4. Ухвала про повернення без розгляду клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності

Ухвала про повернення без розгляду клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності ухвалюється Вищою радою правосуддя у разі, якщо клопотання подане Генеральним прокурором або його заступником без дотримання визначених законом вимог.

1.4.1. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 368 Кримінального кодексу України (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою)

Із клопотання про тимчасове відсторонення судді Корецького районного суду Рівненської області від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності вбачається, що суддя підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 368 КК України.

До клопотання долучено копії матеріалів, якими обґрунтовано його доводи, розписку про отримання суддею, його захисником копії клопотання та доданих до нього матеріалів, а також диск із відсканованими документами, які долучено до клопотання.

Ураховуючи, що клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності вручено судді без дотримання визначених законом вимог, Вища рада правосуддя дійшла висновку про повернення його без розгляду, зазначивши, що до матеріалів поданого до Вищої ради правосуддя клопотання додано доручення заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури від 11 квітня 2023 року, яким уповноважено прокурора взяти участь у розгляді Вищою радою правосуддя клопотання про тимчасове відсторонення від здійснення правосуддя судді. Зазначене доручення не уповноважує прокурора на вручення судді клопотання.

Згідно з іншим дорученням від 11 квітня 2023 року, яке прокурор долучив 17 квітня 2023 року до матеріалів справи, прокурор та/або детективи Національного антикорупційного бюро України уповноважені на вручення копії клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності.

Прокурор пояснив, що клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності вручив судді та адвокату 11 квітня 2023 року детектив Національного антикорупційного бюро України.

Такий порядок вручення клопотання суперечить імперативним вимогам частини четвертої статті 63 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», згідно з якими заступник Генерального прокурора – керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури може уповноважити на вручення копії клопотання судді місцевого суду виключно прокурора, а не детектива Національного антикорупційного бюро України.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 17 квітня 2023 року № 363/0/15-23 «Про повернення без розгляду клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Корецького районного суду Рівненської області Кулика Є.В. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитись за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/39599.

2. Продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності

2.1. Рішення про задоволення клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності

Рішення про задоволення клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності ухвалюється Вищою радою правосуддя, якщо обставини, які стали підставою для тимчасового відсторонення від здійснення правосуддя, продовжують існувати та сторона обвинувачення не мала можливості забезпечити досягнення цілей, заради яких було застосовано тимчасове відсторонення від здійснення правосуддя, іншими способами протягом дії попереднього рішення.

2.1.1. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 368 Кримінального кодексу України (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою)

У клопотанні про продовження строку тимчасового відсторонення судді Київського районного суду міста Одеси від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності вказано, що суддя підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 368 КК України.

Клопотання згідно зі статтями 155, 151^1 КПК України містить виклад обставин, досліджених Вищою радою правосуддя під час ухвалення рішення від 13 квітня 2023 року № 345/0/15-23 про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя.

Обґрунтовуючи доцільність продовження строку відсторонення судді від здійснення правосуддя, сторона обвинувачення зазначає, що обставини, які стали підставою для тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, продовжують існувати. Зокрема, підозрювана, перебуваючи на посаді судді, шляхом використання зумовлених посадою судді владних повноважень та службового становища може знищити чи підробити речі та документи, які мають суттєве значення для досудового розслідування, незаконними засобами впливати на свідків та інших учасників кримінального провадження, зможе перешкоджати кримінальному провадженню іншим чином.

У клопотанні також вказано, що іншими способами протягом дії попереднього рішення Вищої ради правосуддя від 13 квітня 2023 року № 345/0/15-23 неможливо забезпечити досягнення цілей, заради яких було застосовано тимчасове

відсторонення судді від здійснення правосуддя. Мінімізувати ризики знищення чи підробки речей і документів, які мають суттєве значення для досудового розслідування, впливу незаконними засобами на свідків та інших учасників кримінального провадження або протиправного перешкоджання кримінальному провадженню іншим чином можна лише шляхом відсторонення судді від здійснення правосуддя.

На переконання сторони обвинувачення, є достатні підстави вважати, що, не будучи відстороненою від здійснення правосуддя, суддя матиме можливість перешкоджати кримінальному провадженню.

Розглянувши клопотання, Вища рада правосуддя дійшла висновку про наявність підстав для його задоволення, зазначивши, що наявність кримінального провадження за підозрою судді у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 368 КК України, може поставити під сумнів безсторонність цього судді при здійсненні правосуддя та з огляду на міжнародні принципи і стандарти поведінки судді і норми національного законодавства зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Обставини, вказані у клопотанні, а також наявність підозри судді у вчиненні корупційного злочину викликають сумніви у безсторонності цього судді під час здійснення правосуддя та з огляду на міжнародні принципи і стандарти поведінки судді, норми національного законодавства можуть зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Вища рада правосуддя дійшла висновку, що доводи, наведені у клопотанні, є обґрунтованими та підтверджуються наданими Вищій раді правосуддя матеріалами. Обставини, які були підставою для тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, продовжують існувати. Сторона обвинувачення довела, що не мала можливості забезпечити досягнення всіх цілей, заради яких було застосовано тимчасове відсторонення від здійснення правосуддя, протягом дії попереднього рішення Вищої ради правосуддя. Вища рада правосуддя не встановила обставин, які можуть свідчити, що це клопотання є формою незаконного впливу, тиску чи втручання в діяльність судді щодо здійснення правосуддя.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 26 травня 2023 року № 533/0/15-23 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про продовження строку тимчасового відсторонення судді Київського районного суду міста Одеси Салтан Л.В. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/39767.

Аналогічний висновок зроблено в рішеннях ВРП:

від 26 травня 2023 року № 534/0/15-23 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про продовження строку тимчасового відсторонення судді Корецького районного суду Рівненської області Кулика Є.В. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності», доступного за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/39766;

від 20 листопада 2023 року № 1066/0/15-23 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про продовження строку тимчасового відсторонення судді Броварського міськрайонного суду Київської області Сердинського В.С. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності», доступного за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/41616;

від 25 січня 2024 року № 227/0/15-24 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про продовження строку тимчасового

відсторонення судді Київського апеляційного суду Сливи Ю.М. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності», доступного за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/43477;

від 25 січня 2024 року № 228/0/15-24 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про продовження строку тимчасового відсторонення судді Київського апеляційного суду Паленика І.Г. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності», доступного за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/43478;

від 25 січня 2024 року № 237/0/15-24 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про продовження строку тимчасового відсторонення судді Київського апеляційного суду Дзюбіна В.В. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності», доступного за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/43479;

від 25 січня 2024 року № 238/0/15-24 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про продовження строку тимчасового відсторонення судді Київського апеляційного суду Глиняного В.П. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності», доступного за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/43501;

від 25 червня 2024 року № 1941/0/15-24 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про продовження строку тимчасового відсторонення судді Верхньодніпровського районного суду Дніпропетровської області Бурхана С.М. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності», доступного за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/46217.

2.1.2. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 111 Кримінального кодексу України (державна зрада)

У клопотанні про продовження на два місяці строку тимчасового відсторонення судді Бердянського міськрайонного суду Запорізької області, відрядженої до Полтавського районного суду Полтавської області, від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності вказано, що суддя своїми умисними діями, які виразилися у державній зраді, тобто діянні, умисно вчиненому громадянином України на шкоду суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній та інформаційній безпеці України шляхом надання представнику іноземної держави допомоги у проведенні підривної діяльності проти України, вчиненому в умовах воєнного стану, вчинила кримінальне правопорушення, передбачене частиною другою статті 111 КК України.

Обґрунтовуючи доцільність продовження строку відсторонення від здійснення правосуддя судді, сторона обвинувачення зазначає, що негативні наслідки перебування на посаді судді та обставини, які стали підставою для її тимчасового відсторонення від здійснення правосуддя, продовжують існувати.

Ураховуючи ризики здійснення правосуддя суддею за викладених у клопотанні обставин, співмірність між такими засадами, як незалежність та недоторканність судді і наслідками продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, Вища рада правосуддя дійшла висновку про необхідність задоволення клопотання.

Обставини, наведені у клопотанні, наявність кримінального провадження за підозрою судді у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 111 КК України, можуть поставити під сумнів безсторонність цієї судді під час здійснення правосуддя та з огляду на міжнародні принципи і стандарти поведінки судді і норми національного законодавства можуть зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Вища рада правосуддя дійшла висновку, що доводи, наведені у клопотанні, є обґрунтованими та підтверджуються наданими Вищій раді правосуддя матеріалами. Обставини, які були підставою для тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, продовжують існувати. Сторона обвинувачення довела, що не мала можливості забезпечити досягнення всіх цілей, заради яких було застосовано тимчасове відсторонення від здійснення правосуддя, протягом дії попереднього рішення Вищої ради правосуддя. Вища рада правосуддя не встановила обставин, які можуть свідчити, що це клопотання є формою незаконного впливу, тиску чи втручання в діяльність судді щодо здійснення правосуддя.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 22 червня 2023 року № 649/0/15-23 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора Войтенка А.Б. про продовження строку тимчасового відсторонення судді Бердянського міськрайонного суду Запорізької області Богомолової Л.В., відрядженої до Полтавського районного суду Полтавської області, від здійснення правосуддя зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/40079.

2.1.3. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених статтями 190, 369 Кримінального кодексу України (шахрайство, пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі)

У клопотанні про продовження строку тимчасового відсторонення судді Приморського районного суду міста Одеси від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності вказано, що суддя підозрюється у незакінченому замаху на надання службовій особі, яка займає відповідальне становище, неправомірної вигоди за вчинення службовою особою в інтересах третьої особи дій з використанням наданої їй влади та службового становища, вчиненому за попередньою змовою групою осіб, тобто у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 15, частиною третьою статті 369 КК України, а також у заволодінні чужим майном шляхом обману (шахрайстві), вчиненому за попередньою змовою групою осіб, тобто у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 190 КК України.

Обґрунтовуючи доцільність продовження строку відсторонення судді від здійснення правосуддя, сторона обвинувачення зазначила, що обставини, які стали підставою для тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, продовжують існувати.

Крім того, непродовження строку відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності дасть йому можливість перешкоджати досудовому розслідуванню, зокрема не прибувати за викликами до слідчого, прокурора, слідчого судді та суду, мотивуючи це, в тому числі, необхідністю здійснення правосуддя. Мінімізувати вказані ризики можна лише шляхом відсторонення судді від здійснення правосуддя.

У клопотанні зазначено, що сторона обвинувачення не мала можливості забезпечити досягнення всіх цілей, заради яких було застосовано тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя, іншими способами протягом дії

рішення Вищої ради правосуддя від 14 серпня 2023 року № 820/0/15-23 з об'єктивних причин.

Отже, на переконання сторони обвинувачення, є достатні підстави вважати, що суддя, не будучи відстороненим від здійснення правосуддя, матиме можливість перешкоджати кримінальному провадженню.

Вища рада правосуддя, розглянувши клопотання, вирішила, що воно підлягає задоволенню, зазначивши, що наявність кримінального провадження за підозрою судді у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених частиною третьою статті 15, частиною третьою статті 369, частиною другою статті 190 КК України, може поставити під сумнів безсторонність цього судді під час здійснення правосуддя та з огляду на міжнародні принципи і стандарти поведінки судді і норми національного законодавства зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Обставини, вказані у клопотанні, а також наявність підозри судді у вчиненні корупційного злочину викликають сумніви у безсторонності цього судді під час здійснення правосуддя та з огляду на міжнародні принципи і стандарти поведінки судді, норми національного законодавства можуть зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Вища рада правосуддя дійшла висновку, що доводи, наведені у клопотанні, є обґрунтованими та підтверджуються наданими Вищій раді правосуддя матеріалами. Обставини, які були підставою для тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, продовжують існувати. Сторона обвинувачення довела, що не мала можливості забезпечити досягнення всіх цілей, заради яких було застосовано тимчасове відсторонення від здійснення правосуддя, протягом дії попереднього рішення Вищої ради правосуддя. Вища рада правосуддя не встановила обставин, які можуть свідчити, що це клопотання є формою незаконного впливу, тиску чи втручання у діяльність судді щодо здійснення правосуддя.

У клопотанні зазначено, що непродовження строку відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності дасть йому можливість перешкоджати досудовому розслідуванню, зокрема не прибувати за викликами до слідчого, прокурора, слідчого судді та суду, мотивуючи це, в тому числі, необхідністю здійснення правосуддя, та наголошено, що сторона обвинувачення не мала можливості забезпечити досягнення всіх цілей, заради яких було застосовано тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя, іншими способами протягом дії рішення Вищої ради правосуддя від 14 серпня 2023 року № 820/0/15-23 з об'єктивних причин.

Оскільки прокурор у засіданні Вищої ради правосуддя повідомив, що досудове розслідування завершено, а зібрані під час розслідування докази є достатніми для складення обвинувального акта, то Вища рада правосуддя дійшла висновку, що клопотання в цій частині є необґрунтованим і підстав для застосування пункту 2 частини четвертої статті 64 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» немає.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 14 вересня 2023 року № 896/0/15-23 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про продовження строку тимчасового відсторонення судді Приморського районного суду міста Одеси Лонського І.В. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/40914.

2.1.4. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених статтями 190, 366 Кримінального кодексу України (шахрайство, службове підроблення)

У клопотанні про продовження строку тимчасового відсторонення судді Чуднівського районного суду Житомирської області від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності вказано, що суддя підозрюється в пособництві в набутті права на майно шляхом обману (шахрайстві), вчиненому організованою групою в особливо великому розмірі, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною п'ятою статті 27, частиною четвертою статті 190 КК України, а також у службовому підробленні, а саме складанні, видачі службовою особою завідомо неправдивих офіційних документів та внесенні до офіційних документів завідомо неправдивих відомостей, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною першою статті 366 КК України.

Клопотання згідно зі статтями 155, 155^1 КПК України містить виклад обставин, досліджених Вищою радою правосуддя під час ухвалення рішення № 907/0/15-23 про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя.

У клопотанні зазначено, що обставини, які стали підставою для тимчасового відсторонення від здійснення правосуддя судді Чуднівського районного суду Житомирської області, продовжують існувати. Наразі досудове розслідування у кримінальному провадженні не завершено. А тому сторона обвинувачення не мала можливості забезпечити досягнення цілей, заради яких було застосовано тимчасове відсторонення від здійснення правосуддя, іншими способами протягом дії попереднього рішення Вищої ради правосуддя від 25 вересня 2023 року № 907/0/15-23.

Вища рада правосуддя, розглянувши клопотання, вирішила, що воно підлягає задоволенню, зазначивши, що Вища рада правосуддя вважає обґрунтованими доводи клопотання, що суддя, продовжуючи здійснювати правосуддя, може шляхом використання як владних повноважень судді, так і адміністративної посади голови суду, особисто, а також із залученням підпорядкованих йому працівників суду знищити чи підробити речі та/або документи, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального провадження та повний перелік яких ще не встановлений органом досудового розслідування, оскільки слідчі дії тривають.

Вища рада правосуддя також ураховує, що наявність кримінального провадження за підозрою судді у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених частиною п'ятою статті 27, частиною четвертою статті 190, частиною першою статті 366 КК України, суперечить морально-етичним принципам, установленим Кодексом суддівської етики, згідно з якими суддя повинен бути прикладом неухильного дотримання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість і справедливість суду, та з огляду на міжнародні принципи, стандарти поведінки судді і норми національного

законодавства може значною мірою зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Обставини, вказані у клопотанні, а також наявність підозри судді у вчиненні кримінальних правопорушень викликають сумніви в безсторонності цього судді під час здійснення правосуддя та з огляду на міжнародні принципи і стандарти поведінки судді, норми національного законодавства можуть зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Вища рада правосуддя дійшла висновку, що доводи, наведені у клопотанні, є обґрунтованими та підтверджуються наданими Вищій раді правосуддя матеріалами. Обставини, які були підставою для тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, продовжують існувати. Сторона обвинувачення довела, що не мала можливості забезпечити досягнення всіх цілей, заради яких було застосовано тимчасове відсторонення від здійснення правосуддя, протягом дії попереднього рішення Вищої ради правосуддя. Вища рада правосуддя не встановила обставин, які можуть свідчити, що це клопотання є формою незаконного впливу, тиску чи втручання в діяльність судді щодо здійснення правосуддя.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 20 листопада 2023 року № 1065/0/15-23 «Про задоволення клопотання першого заступника Генерального прокурора Хоменка О.М. про продовження строку тимчасового відсторонення судді Чуднівського районного суду Житомирської області Леська М.О. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/41781.

2.2. Рішення про часткове задоволення клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності

Рішення про часткове задоволення клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності ухвалюється Вищою радою правосуддя з урахуванням строку досудового розслідування у кримінальному провадженні.

2.1.1. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 286[1] Кримінального кодексу України (порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння)

У клопотанні про продовження на два місяці, у межах строку досудового розслідування, строку тимчасового відсторонення судді Макарівського районного суду Київської області від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності зазначено, що суддя підозрюється в порушенні правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особою, яка керує транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння, яке спричинило смерть

потерпілого, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 286[1] КК України.

Клопотання згідно зі статтями 155, 155[1] КПК України містить виклад обставин, досліджених Вищою радою правосуддя під час ухвалення рішення № 606/0/15-23 про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя.

Обґрунтовуючи доцільність продовження строку відсторонення судді від здійснення правосуддя, сторона обвинувачення зазначила, що обставини, які стали підставою для тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, продовжують існувати.

Ураховуючи ризики здійснення правосуддя суддею за викладених у клопотанні обставин, співмірність між такими засадами, як незалежність і недоторканність судді та наслідками продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, Вища рада правосуддя дійшла висновку про необхідність часткового задоволення клопотання.

Здійснення правосуддя суддею, який підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, за яке законом передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк від п’яти до десяти років з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк від п’яти до десяти років, суперечить не лише зазначеним морально-етичним принципам, але і об’єктивно може поставити під сумнів незалежність та чесність судді під час здійснення правосуддя та з огляду на міжнародні принципи, стандарти поведінки судді і норми національного законодавства значною мірою зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Вища рада правосуддя дійшла висновку, що доводи, наведені у клопотанні, є обґрунтованими та підтверджуються наданими матеріалами. Обставини, які були підставою для тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, продовжують існувати. Сторона обвинувачення довела, що не мала можливості забезпечити досягнення всіх цілей, заради яких було застосовано тимчасове відсторонення від здійснення правосуддя, протягом дії попереднього рішення Вищої ради правосуддя. Вища рада правосуддя не встановила обставин, які можуть свідчити, що це клопотання є формою незаконного впливу, тиску чи втручання в діяльність судді щодо здійснення правосуддя.

Постановою заступника керівника Київської міської прокуратури від 13 липня 2023 року продовжено строк досудового розслідування у вказаному кримінальному провадженні до трьох місяців. З огляду на встановлені під час розгляду клопотання прокурора обставини Вища рада правосуддя дійшла висновку про необхідність продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя в межах досудового розслідування.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 18 липня 2023 року № 716/0/15-23 «Про часткове задоволення клопотання заступника Генерального прокурора Вербицького Д.А. про продовження строку тимчасового відсторонення судді Макарівського районного суду Київської області Тандира О.В. від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/40731.

2.2.2. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 368 Кримінального кодексу України (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою)

У клопотанні про продовження строку тимчасового відсторонення судді Кропивницького апеляційного суду від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності вказано, що суддя підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 368 КК України.

Обґрунтовуючи доцільність продовження строку відсторонення судді від здійснення правосуддя, сторона обвинувачення зазначила, що обставини, які стали підставою для тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, продовжують існувати.

Сторона обвинувачення не мала можливості забезпечити досягнення всіх цілей, заради яких було застосовано тимчасове відсторонення від здійснення правосуддя, іншими способами протягом дії попереднього рішення Вищої ради правосуддя від 6 листопада 2023 року № 1036/0/15-23.

Ураховуючи ризики здійснення правосуддя суддею за викладених у клопотанні обставин, співмірність між такими засадами, як незалежність і недоторканність судді та наслідками продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, а також те, що досудове розслідування у кримінальному провадженні за підозрою у вчиненні злочину, передбаченого частиною третьою статті 368 КК України, триває, строк досудового розслідування у вказаному кримінальному провадженні продовжено до трьох місяців, Вища рада правосуддя дійшла висновку, що клопотання підлягає задоволенню частково, а строк тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності – продовженню в межах строку досудового розслідування.

Обставини, вказані у клопотанні, а також наявність підозри судді у вчиненні корупційного злочину викликають сумніви в безсторонності цього судді під час здійснення правосуддя та з огляду на міжнародні принципи і стандарти поведінки судді, норми національного законодавства можуть зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Доводи, наведені у клопотанні про продовження строку тимчасового відсторонення судді, є обґрунтованими та підтверджуються матеріалами, доданими до клопотання. Обставини, які були підставою для тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, продовжують існувати. Сторона обвинувачення довела, що не мала можливості забезпечити досягнення всіх цілей, заради яких було застосовано тимчасове відсторонення від здійснення правосуддя, протягом дії попереднього рішення Вищої ради правосуддя. Вища рада правосуддя не встановила обставин, які можуть свідчити, що це клопотання є формою незаконного впливу, тиску чи втручання в діяльність судді щодо здійснення правосуддя.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 21 грудня 2023 року № 1375/0/15-23 «Про часткове задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про продовження строку тимчасового відсторонення судді Кропивницького апеляційного суду Гончара В.М. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/42731.

Аналогічний висновок містить рішення ВРП від 5 березня 2024 року № 630/0/15-24 «Про часткове задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про продовження строку тимчасового відсторонення судді Білгород-Дністровського міськрайонного суду Одеської області Боярського О.О. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності», розміщене за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/44231.

2.3. Ухвала про повернення клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності

Рішення про повернення без розгляду клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності ухвалюється Вищою радою правосуддя у разі, якщо клопотання подане Генеральним прокурором або його заступником без дотримання визначених законом вимог (подання клопотання із пропуском установленого законом строку; у разі реалізації Генеральним прокурором або його заступником права на відкликання поданого клопотання).

2.3.1. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 286[1] Кримінального кодексу України (порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння)

У клопотанні про продовження на два місяці, в межах строку досудового розслідування, строку тимчасового відсторонення судді Макарівського районного суду Київської області від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальнö відповідальності вказано, що суддя підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 286[1] КК України.

Від заступника Генерального прокурора на адресу Вищої ради правосуддя надійшло клопотання про відкликання поданого ним клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності, оскільки відповідно до статті 291 КПК України було завершено досудове розслідування у кримінальному провадженні стосовно судді, обвинувальний акт направлено до суду.

Ураховуючи право заступника Генерального прокурора на відкликання поданого ним клопотання, Вища рада правосуддя дійшла висновку про повернення без розгляду клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності першому заступнику Генерального прокурора на підставі пункту 19.26 Регламенту Вищої ради правосуддя.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 22 серпня 2023 року № 834/0/15-23 «Про повернення без розгляду клопотання заступника Генерального прокурора Войтенка А.Б. про продовження строку тимчасового відсторонення судді Макарівського районного суду Київської області Тандира О.В. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/40848.

2.3.2. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 436^2 Кримінального кодексу України (виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії російської федерації проти України, глорифікація її учасників)

У клопотанні про продовження на два місяці строку тимчасового відсторонення судді Якимівського районного суду Запорізької області (відряджена до Звенигородського районного суду Черкаської області) від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності вказано, що суддя підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 436^2 КК України.

Рішенням Вищої ради правосуддя від 10 липня 2023 року № 700/0/15-23 задоволено клопотання Генерального прокурора, тимчасово, до 3 вересня 2023 року, відсторонено суддю від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.

Вища рада правосуддя дійшла висновку про наявність визначеної законом підстави для повернення без розгляду клопотання першого заступника Генерального прокурора про продовження строку тимчасового відсторонення судді, зазначивши, що законом установлено чіткий строк, у межах якого суб'єкт звернення із клопотанням має право (зобов'язаний) вчинити вказану процесуальну дію з метою, у тому числі, забезпечення права особи на захист.

Усупереч вимогам частини шостої статті 49 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», частини другої статті 64 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» перший заступник Генерального прокурора звернувся до Вищої ради правосуддя із клопотанням про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, який закінчився 3 вересня 2023 року, лише 30 серпня 2023 року, тобто із пропуском установленого законом строку.

Вказана обставина відповідно до вимог закону унеможливлює розгляд цього клопотання та є підставою для повернення його без розгляду.

Зазначено, що строк, визначений законом, може бути поновлений лише у випадках, установлених самим законом, а не на власний розсуд учасників правовідносин, проте Закон України «Про Вищу раду правосуддя» таких випадків не встановлює. Безумовне дотримання та врахування вказаних законодавчих приписів щодо строку звернення із клопотанням про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя як органом прокуратури України, так і Вищою радою правосуддя, є запорукою втілення в діяльність державних органів принципів законності й верховенства права та однією із законодавчих гарантій забезпечення принципу недоторканності та імунітету судді.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 4 вересня 2023 року № 866/0/15-23 «Про повернення без розгляду клопотання першого заступника Генерального прокурора Хоменка О.М. про продовження строку тимчасового відсторонення судді Якимівського районного суду Запорізької області Федорець С.В. (відряджена до Звенигородського районного суду Черкаської області) від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/40882.

2.3.3. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених статтями 190, 366 Кримінального кодексу України (шахрайство, службове підроблення)

У клопотанні про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності вказано, що суддя Чуднівського районного суду Житомирської області підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених частиною п'ятою статті 27, частиною четвертою статті 190, частиною першою статті 366 КК України.

Рішенням Вищої ради правосуддя від 20 листопада 2023 року № 1065/0/15-23 задоволено клопотання першого заступника Генерального прокурора від 15 листопада 2023 року та продовжено строк тимчасового відсторонення судді Чуднівського районного суду Житомирської області від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності до 13 січня 2024 року.

Вища рада правосуддя дійшла висновку про наявність визначеної законом підстави для повернення без розгляду клопотання заступника Генерального прокурора про продовження строку тимчасового відсторонення судді Чуднівського районного суду Житомирської області від здійснення правосуддя.

Вища рада правосуддя зауважила, що клопотання заступника Генерального прокурора від 3 січня 2024 року, окрім покликання на продовження строку досудового розслідування, не містить нових мотивів, які не були вже предметом розгляду Вищої ради правосуддя та вказували б на наявність інших обставин та підстав, які не існували на день звернення до Вищої ради правосуддя першого заступника Генерального прокурора із клопотанням від 15 листопада 2023 року про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя.

Оскільки у клопотанні від 3 січня 2024 року не наведено нових доводів щодо підстав продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, повторне звернення із клопотанням про відсторонення цього судді від посади за наявності одних і тих самих підстав та фактичних обставин, що не відповідає положенням частин п'ятої, шостої статті 49 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», статтям 63, 64 Закону України «Про Вищу раду правосуддя».

Детальніше з текстом рішення ВРП від 9 січня 2024 року № 3/0/15-24 «Про повернення без розгляду клопотання заступника Генерального прокурора Мустеци І.В. про продовження строку тимчасового відсторонення судді Чуднівського районного суду Житомирської області Леська М.О. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/42977.

Друге півріччя 2024 року

1. Тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності

1.1. Рішення про задоволення клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності

Рішення про задоволення клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності ухвалюється Вищою радою правосуддя на підставі вмотивованого клопотання Генерального прокурора або його заступника, а стосовно судді Вищого антикорупційного суду – на підставі вмотивованого клопотання Генерального прокурора (виконувача обов’язків Генерального прокурора), яке відповідає вимогам частини другої статті 155 КПК України.

Тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя здійснюється на строк не більше двох місяців. На стадії судового провадження строк відсторонення встановлюється до набрання законної сили вироком суду або закриття кримінального провадження.

1.1.1. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 146 Кримінального кодексу України (незаконне позбавлення волі або викрадення людини)

У клопотанні про тимчасове відсторонення судді Господарського суду Дніпропетровської області від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності зазначено, що суддя підозрюється в організації закінченого замаху на викрадення людини та позбавлення волі, вчиненого з корисливих мотивів, за попередньою змовою групою осіб, та здійснюваного протягом тривалого часу, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 15, частиною третьою статті 27, частиною другою статті 146 КК України.

Обґрунтовуючи клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя, заступник Генерального прокурора, оцінивши ризики, зазначив, що існують обставини, які дають підстави вважати, що подальше перебування на посаді судді може призвести до настання негативних наслідків.

Оцінюючи мотиви клопотання про тимчасове, строком на два місяці, відсторонення судді Господарського суду Дніпропетровської області від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності, Вища рада правосуддя не встановила обставин, які можуть свідчити, що зазначене клопотання є формою незаконного впливу, тиску чи втручання в діяльність цього судді щодо здійснення правосуддя.

Вища рада правосуддя вважає переконливими викладені у клопотанні аргументи про ризики можливого впливу судді на свідків та інших учасників кримінального провадження, протиправного перешкоджання кримінальному провадженню. Мотиви, наведені у клопотанні про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя, є обґрунтованими та підтверджуються наданими Вищій раді правосуддя матеріалами, долученими до клопотання.

Зокрема, Вища рада правосуддя враховує, що ризик впливу на свідків є таким, що існує не лише на початковому етапі кримінального провадження під час зібрання доказів, а й на стадії судового розгляду до моменту безпосереднього отримання судом свідчень від свідків та дослідження їх судом, зважаючи на визначений статтею 23 КПК України принцип безпосереднього дослідження судом показань учасників кримінального провадження.

Із 2009 року до цього часу суддя обіймає посаду судді Господарського суду Дніпропетровської області, у зв'язку із чим має широке коло зв'язків серед службових осіб органів державної влади, місцевого самоврядування, правоохоронних органів, керівників підприємств, установ та організацій, які може використати з метою незаконного впливу на органи досудового розслідування, суду, інших учасників кримінального провадження, ухилятися від виконання покладених на нього обов'язків та перешкоджати кримінальному провадженню в інший спосіб для уникнення кримінальної відповідальності.

Вища рада правосуддя також ураховує, що сам факт вручення судді повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 15, частиною третьою статті 27, частиною другою статті 146 КК України, завдає шкоди авторитету судової влади та підриває довіру суспільства до неї, суперечить морально-етичним принципам, закріпленим у Кодексі суддівської етики, може викликати сумніви в безсторонності цього судді під час здійснення правосуддя з огляду на міжнародні принципи, стандарти поведінки судді та норми національного законодавства.

Ураховуючи наведені у клопотанні ризики, їх співмірність із такими засадами, як незалежність і недоторканність суддів, та наслідками тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку із притягненням до кримінальної відповідальності, Вища рада правосуддя вбачає підстави для задоволення клопотання.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 25 липня 2024 року № 2306/0/15-24 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора Войтенка А.Б. про тимчасове відсторонення судді Господарського суду Дніпропетровської області Бондарєва Е.М. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/46686.

Аналогічний висновок містить рішення Вищої ради правосуддя від 5 листопада 2024 року № 3212/0/15-24 про тимчасове відсторонення судді Господарського суду Дніпропетровської області Бондарєва Е.М. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності до набрання законної сили вироком суду або закриття кримінального провадження (https://hcj.gov.ua/doc/doc/48188).

1.1.2. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 368 Кримінального кодексу України (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою)

У клопотанні про тимчасове відсторонення судді Київського апеляційного суду від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності вказано, що судді вручено обвинувальний акт, яким йому висунуто обвинувачення в одержанні службовою особою, яка займає відповідальне становище, неправомірної вигоди в особливо великому розмірі для себе та третіх осіб за вчинення такою службовою особою в інтересах того, хто надає неправомірну вигоду, та в інтересах третьої особи дій з використанням наданої їй влади, вчиненому організованою групою, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 28, частиною четвертою статті 368 КК України.

Обґрунтовуючи доцільність клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя, сторона обвинувачення зазначила, що викладені у клопотанні фактичні обставини вчинення можливого кримінального правопорушення прямо підтверджують використання суддею влади та службового становища для вчинення інкримінованого йому злочину і дають підстави вважати, що його перебування на посаді судді сприяло вчиненню ним кримінального правопорушення.

Вища рада правосуддя вважає обґрунтованим посилання прокурора на наявність ризику того, що подальше здійснення правосуддя суддею може призвести до настання негативних наслідків.

Щодо наявності ризику впливу на свідків у кримінальному провадженні Вища рада правосуддя враховувала визначену КПК України процедуру отримання показань від осіб, які є свідками у кримінальному провадженні, а саме те, що спочатку на стадії досудового розслідування показання отримуються шляхом допиту слідчим чи прокурором, а після направлення обвинувального акта до суду на стадії судового розгляду – усно, шляхом допиту особи в судовому засіданні (частини перша, друга статті 23, стаття 224 КПК України).

За таких обставин ризик впливу на свідків існує не лише на початковому етапі кримінального провадження при зібранні доказів, а й на стадії судового розгляду, до моменту безпосереднього отримання судом показань від свідків та дослідження їх судом.

Під час вирішення питання щодо доцільності тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя Вища рада правосуддя враховувала, що застосування такого запобіжного заходу є розумним і співмірним для ефективного виконання завдань кримінального провадження з урахуванням його стадій.

Оцінюючи мотиви клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності до набрання законної сили вироком суду або закриття кримінального провадження, Вища рада правосуддя не встановила обставин, які можуть свідчити, що вказане

клопотання є формою незаконного впливу, тиску чи втручання в діяльність цього судді щодо здійснення правосуддя.

Вища рада правосуддя вважає переконливими доводи клопотання про ризики можливого впливу судді на свідків та інших учасників кримінального провадження, протиправного перешкоджання кримінальному провадженню. Мотиви, наведені у клопотанні про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя, є обґрунтованими та підтверджуються наданими Вищій раді правосуддя матеріалами, що долучені до клопотання.

Водночас факт вчинення суддею кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 28, частиною четвертою статті 368 КК України, кримінальне провадження щодо якого перебуває на розгляді у Вищому антикорупційному суді, суперечить морально-етичним принципам, закріпленим у Кодексі суддівської етики, завдає шкоди авторитету судової влади та підриває довіру суспільства до неї, може викликати сумніви у безсторонності цього судді під час здійснення правосуддя, зокрема з огляду на міжнародні принципи, стандарти поведінки судді і норми національного законодавства.

Ураховуючи наведені у клопотанні ризики, співмірність між такими засадами, як незалежність і недоторканність суддів, з огляду на наслідки тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності Вища рада правосуддя вбачає підстави для задоволення клопотання.

Детальніше з текстом рішення Вищої ради правосуддя від 30 вересня 2024 року № 2867/0/15-24 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Київського апеляційного суду Дзюбіна В.В. від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/47570.

Аналогічний висновок містять рішення Вищої ради правосуддя:

від 30 вересня 2024 року № 2869/0/15-24 про тимчасове відсторонення судді Київського апеляційного суду Паленика І.Г. від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності до набрання законної сили вироком суду або закриття кримінального провадження (https://hcj.gov.ua/doc/doc/47566);

від 30 вересня 2024 року № 2870/0/15-24 про тимчасове відсторонення судді Київського апеляційного суду Глиняного В.П. від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності до набрання законної сили вироком суду або закриття кримінального провадження (https://hcj.gov.ua/doc/doc/47623).

У клопотанні про тимчасове відсторонення судді Київського апеляційного суду від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності вказано, що судді вручено обвинувальний акт, яким йому висунуто обвинувачення в одержанні службовою особою, яка займає відповідальне становище, неправомірної вигоди в особливо великому розмірі для себе та третіх осіб за вчинення такою службовою особою в інтересах того, хто надає неправомірну вигоду, та в інтересах третьої особи дій з використанням наданої їй влади, вчиненому організованою групою, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 28, частиною четвертою статті 368 КК України.

Обґрунтовуючи доцільність тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, сторона обвинувачення зазначила, що перебування на посаді судді та здійснення суддею правосуддя можуть призвести до негативних наслідків.

Вища рада правосуддя вважає, що доводи та мотиви клопотання про тимчасове відсторонення судді Київського апеляційного суду від здійснення правосуддя загалом є обґрунтованими.

Водночас посилання прокурора на те, що, продовжуючи здійснювати правосуддя, суддя може особисто чи опосередковано впливати на свідків у кримінальному провадженні, оскільки йому будуть розподілятися судові справи, учасниками яких може бути прокурор або адвокат, ґрунтується лише на припущеннях та жодним чином не підтверджено.

Доводи заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури про те, що суддя може особисто чи опосередковано впливати на низку свідків у кримінальному провадженні, більшість із яких є працівниками суду, також є лише припущеннями, які не підтверджуються встановленими обставинами. Клопотання та додані до нього матеріали не містять доказів спілкування чи спроб впливу на вказаних осіб.

Ухвалюючи рішення за результатами розгляду клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, Вища рада правосуддя звертає увагу, що наявність кримінального провадження за обвинуваченням судді у вчиненні злочину, передбаченого частиною третьою статті 28, частиною четвертою статті 368 КК України, може зашкодити авторитету судової гілки влади та підриває довіру до неї суспільства.

Ураховуючи ризики, наведені стороною обвинувачення, те, що обвинувальний акт за обвинуваченням судді у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 28, частиною четвертою статті 368 КК України, перебуває на розгляді в суді, а також співмірність таких критеріїв, як незалежність та недоторканність суддів, з огляду на наслідки тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності, Вища рада правосуддя дійшла висновку про необхідність задоволення клопотання.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 30 вересня 2024 року № 2868/0/15-24 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Київського апеляційного суду Сливи Ю.М. від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/47571.

1.2. Рішення про часткове задоволення клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності

Рішення про часткове задоволення клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності ухвалюється Вищою радою правосуддя з урахуванням строку досудового розслідування у кримінальному провадженні, який згідно зі статтею 219 КПК України становить два місяці з дня повідомлення судді про підозру.

1.2.1. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 369^2 Кримінального кодексу України (зловживання впливом)

У клопотанні про тимчасове відсторонення судді Господарського суду Львівської області від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності зазначено, що суддя підозрюється в обіцянці здійснити вплив на прийняття рішення особами, уповноваженими на виконання функцій держави, за надання неправомірної вигоди, а також одержанні неправомірної вигоди для себе та третіх осіб за вплив на прийняття рішення особами, уповноваженими на виконання функцій держави, поєднаному з вимаганням такої вигоди, що вчинені за попередньою змогою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 28, частиною третьою статті 369^2 КК України.

Обґрунтовуючи необхідність тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, заступник Генерального прокурора – керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури зазначив про наявність обставин, які дають підстави вважати, що подальше здійснення правосуддя суддею Господарського суду Львівської області може призвести до настання негативних наслідків.

Вища рада правосуддя вважає обґрунтованим посилання прокурора на наявність ризику того, що суддя, продовжуючи здійснювати правосуддя, може шляхом використання владних повноважень судді, особисто, а також із залученням працівників суду знищити чи підробити речі та/або документи, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального провадження та повний перелік яких ще не встановлений органом досудового розслідування, оскільки слідчі дії тривають.

Існують обставини, що дають підстави вважати обґрунтованими ризики незаконного впливу підозрюваного судді на свідків у кримінальному провадженні, які є суддями та працівниками апаратів Господарського суду Львівської області та Західного апеляційного господарського суду, з метою зміни наданих ними показань чи відмови від надання показань у кримінальному провадженні.

Зазначений ризик впливу на свідків існує як на початковому етапі кримінального провадження, під час зібрання доказів, так і згодом – на стадії судового розгляду, до моменту безпосереднього отримання судом показань свідків, зважаючи на визначений статтею 23 КПК України принцип безпосереднього дослідження судом показань учасників кримінального провадження.

Ураховуючи обізнаність судді з формами і методами оперативної та слідчої діяльності, процедуру збирання доказів стороною обвинувачення, Вища рада правосуддя вважає обґрунтованим ризик перешкоджання підозрюваного кримінальному провадженню іншим чином з метою штучного створення доказів своєї невинуватості у вчиненні інкримінованого йому злочину.

Наявність кримінального провадження за підозрою судді у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 28, частиною четвертою статті 368 КК України, суперечить морально-етичним

принципам, установленим Кодексом суддівської етики, згідно з якими суддя повинен бути прикладом неухильного дотримання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість і справедливість суду, та з огляду на міжнародні принципи, стандарти поведінки судді і норми національного законодавства може значною мірою зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Зважаючи на обґрунтованість наведених у зазначеному клопотанні ризиків, їх співмірність із такими засадами, як незалежність і недоторканність суддів, та наслідками тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності, а також ураховуючи строки досудового розслідування у кримінальному провадженні, Вища рада правосуддя дійшла висновку про необхідність часткового задоволення клопотання, посилаючись на положення статті 219 КПК України, якою встановлено строки досудового розслідування.

Детальніше з текстом рішення ВРП від 12 грудня 2024 року № 3617/0/15-24 «Про часткове задоволення клопотання заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Клименка О.В. про тимчасове відсторонення судді Господарського суду Львівської області Артимовича В.М. від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/48903.

2. Продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності

2.1. Рішення про задоволення клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності

Рішення про задоволення клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності ухвалюється Вищою радою правосуддя, якщо обставини, які стали підставою для тимчасового відсторонення від здійснення правосуддя, продовжують існувати та сторона обвинувачення не мала можливості забезпечити досягнення цілей, заради яких було застосовано тимчасове відсторонення від здійснення правосуддя, іншими способами протягом дії попереднього рішення.

2.1.1. Судді, що підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 146 Кримінального кодексу України (незаконне позбавлення волі або викрадення людини)

У клопотанні про продовження строку тимчасового відсторонення судді Господарського суду Дніпропетровської області від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності вказано, що суддя підозрюється в організації закінченого замаху на незаконне позбавлення волі та викрадення людини, вчиненого з корисливих мотивів, за попередньою змовою групою осіб та здійснюваного протягом тривалого часу, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 15, частиною третьою статті 27, частиною другою статті 146 КК України.

Мотивуючи необхідність продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, заступник Генерального прокурора зазначає, що обставини, які стали підставою для тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, продовжують існувати.

Заступник Генерального прокурора переконаний, що суддя, перебуваючи на посаді судді Господарського суду Дніпропетровської області і користуючись своїми повноваженнями та статусом судді, з метою уникнення кримінальної відповідальності має можливість використати свою службову діяльність для здійснення впливу або тиску на експертів, потерпілого та свідків як особисто, так і за допомогою третіх осіб, щоб схилити їх до надання неправдивих свідчень або відмови від показань під час судового розгляду; перешкоджати кримінальному провадженню іншим чином. Суддя обізнаний із методами роботи правоохоронних органів, має великий досвід роботи у правовій сфері, багато знайомих серед

працівників правоохоронних органів і суду, що може бути використано ним з метою уникнення кримінальної відповідальності.

Крім того, наявність кримінального провадження за підозрою судді у вчиненні кримінального правопорушення, за яке законом передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк до п’яти років, суперечить морально-етичним принципам і об’єктивно може поставити під сумнів незалежність та чесність судді під час здійснення правосуддя та з огляду на міжнародні принципи, стандарти поведінки судді і норми національного законодавства значною мірою зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Необхідність продовження строку відсторонення судді Господарського суду Дніпропетровської області від здійснення правосуддя заступник Генерального прокурора обґрунтовує наявністю негативних наслідків перебування його на цій посаді.

Отже, заступник Генерального прокурора вважає, що є достатні підстави вважати, що відмова у продовженні строку відсторонення судді від здійснення правосуддя дасть йому можливість перешкоджати кримінальному провадженню.

Оцінюючи мотиви клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням його до кримінальної відповідальності, Вища рада правосуддя не встановила обставин, які можуть свідчити, що вказане клопотання є формою незаконного впливу, тиску чи втручання в діяльність цього судді щодо здійснення правосуддя.

Суддя Господарського суду Дніпропетровської області підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, пов’язаного з організацією готування викрадення людини і незаконного позбавлення її волі.

Наявність кримінального провадження за підозрою судді у вчиненні кримінального правопорушення проти волі, честі та гідності особи суперечить установленим для судді морально-етичним принципам, об’єктивно може поставити під сумнів безсторонність судді під час здійснення правосуддя, значною мірою може зашкодити авторитету судової влади та довірі суспільства до неї.

Доводи, наведені у клопотанні заступника Генерального прокурора про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, є обґрунтованими та підтверджуються матеріалами, що долучені до клопотання. Обставини, які були підставою для тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, продовжують існувати. Сторона обвинувачення довела, що не мала можливості забезпечити досягнення всіх цілей, заради яких було застосовано тимчасове відсторонення від здійснення правосуддя, протягом дії попереднього рішення Вищої ради правосуддя.

Ураховуючи ризики здійснення правосуддя суддею за викладених у клопотанні обставин, співмірність між такими засадами, як незалежність і недоторканність судді, та наслідками продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, а також те, що досудове розслідування у кримінальному провадженні продовжено до трьох місяців, а підозрюваному та його захисникам надано доступ до матеріалів досудового розслідування, Вища рада правосуддя дійшла висновку, що клопотання підлягає задоволенню, а строк тимчасового відсторонення судді

Господарського суду Дніпропетровської області від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності – продовженню на два місяці в межах строку досудового розслідування з урахуванням часу на ознайомлення з матеріалами досудового розслідування, тобто до 9 листопада 2024 року включно.

Детальніше з текстом рішення Вищої ради правосуддя від 9 вересня 2024 року № 2634/0/15-24 «Про задоволення клопотання заступника Генерального прокурора Войтенка А.Б. про продовження строку тимчасового відсторонення судді Господарського суду Дніпропетровської області Бондарєва Е.М. від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності» можна ознайомитися за посиланням: https://hcj.gov.ua/doc/doc/47222.

Огляд рішень Вищої ради правосуддя, ухвалених за результатами розгляду клопотань про тимчасове відсторонення суддів від здійснення правосуддя у зв’язку з притягненням до кримінальної відповідальності та про продовження строку такого відсторонення у 2023-2024 роках / упоряд.: секретаріат Вищої ради правосуддя / відп.: член Вищої ради правосуддя О.В. Кандзюба Київ, 2025. 49 с.

Застереження: огляд містить стислий опис деяких рішень Вищої ради правосуддя із викладенням лише основних їх положень. Для ознайомлення із повним тестом рішень Вищої ради правосуддя необхідно перейти за посиланнями, що їх зазначено в тексті, або використати QR-код.

В оформленні титульної сторінки використана робота художниці Олександри Екстер «Інтер’єр в стилі кубізму», 1912, 400×484

Стежте за нами онлайн: